

Az amerikai Egyesült-Államok bevándorlási politikája.

Írta: PIVÁNY JENŐ.

I.

Aki a kivándorlási kérdésnek csak magyarországi oldalát ismeri, meglepődve fog arról értesülni, hogy – amíg a magyar kormány és társadalom a kivándorlás megszüntetésén vagy legalább is csökkentésén fáradozik; amíg a magyar sajtó gyakran hangoztatja, hogy Magyarország legfontosabb kiviteli czikke az ember, amelyet Amerikában ugyancsak megbecsülnek – addig az Egyesült-Államok közvéleménye *mind erőteljesebben foglal állást* a már ma is sokféleképp megszorított bevándorlás *ellen* s annak *további* korlátozását vagy *teljes* eltiltását *követeli*.

Nem volt ez mindig így, bár több-kevesebb nativista, idegengyűlölő szellem mindig létezett az Egyesült-Államokban. EMERSON, a fenkölt szellemű költő és bölcsész, negyven év előtt ezt írta: »Ez ország geniusa kijelölte helyes politikánkat: *az alkalomnyújtást. Nyissuk tágra kapunkat*, nyújtsunk alkalmat a polgári jogok kifejlesztésére, a tanulásra, a személyes képességek érvényesítésére, valamint a vagyonosodásra. Ha rajtam állana, szabad kereskedelmünk volna az egész világgal vámházak nélkül; meghívnám a világ minden nemzetét és minden fajtát, a fehér bőrű, a sárga bőrű, a vörös bőrű és a fekete bőrű embert; a méltányosság vendégszeretétét nyújtanám és egyenlő törvényt adnék valamennyinek. Hadd versenyezzenek és a siker azé legyen, aki a legerősebb, a legbölcsőbb és a legjobb. Ez az ország elég tágas és földje kenyeret adhat valamennyinek.«

EMERSON előtt is voltak, ma is vannak az eredeti gyarmatosok leszármazottai között olyanok, akik hasonló elveket vallanak. De az utolsó negyedszázad alatt számuk mindinkább megfogyatkozott, hangjuk mindinkább elgyöngült és fokozatosan előtérbe kerültek azok, akik a tágra nyílt kaput egészen vagy részben be akarják tenni; akik minden alkalmat, minden előnyt csak a benszülöttnek akarnak juttatni; akik az ország minden bajáért, minden hibájáért a bevándorlót akarják felelőssé tenni.

Az amerikai bevándorlás világtörténeti mozgalom, amelynek az emberiség fejlődésére való közvetett hatása kiszámíthatatlan. Amióta a kivándorlás hulláma Magyarországot is elérte, Magyarországra közvetlen hatással is van. Ezenkívül van némi hasonlatosság az Egyesült-Államok bevándorlási kérdése és Magyarország nemzetiségi kérdése között, mert mindkét országban a hódító és államföntartó elem igyekszik fölszívni a meghódított és bevándorolt elemeket. Mindenképpen érdemes tehát, hogy az amerikai bevándorlás kérdésével pártatlanul, politikai vagy faji előítélet nélkül foglalkozunk; hogy megvizsgáljuk az amerikai nép és kormány eddig követett, valamint a jövőre nézve javalt politikáját; hogy megismerjük a bevándorlásnak Amerikára való előnyeit és hátrányait; és hogy bíráló alá vegyük a bevándorló ellen az utóbbi években mind nagyobb szenvedélyvel emelt vádakat.

II.

Némelyek azt tartják, hogy, mivel Amerika őslakói az indiánusok voltak, tehát mindenki, aki nem indiánus, tulajdonképpen bevándorló. De ez csak annyiban lehet helyes, amennyiben Amerikára mint földrajzi fogalomra vonatkozik. Mihelyt azonban az Egyesült-Államokról, mint politikai államról, van szó, ezen állam megalapítóit épp oly túlzás volna bevándorlóknak tekinteni, mint például, a magyar államot megalapító magyarokat, akik szintén nem voltak Pannónia és Dacia őslakói. Ezért el lehet fogadni azt a fölfogást, amely az 1776. előtt jötteket gyarmatosoknak, az azóta jötteket bevándorlóknak nevezi.

Az Egyesült-Államok első népszámlálása (1790) szerint

a lakosság száma akkor nem egészen négy millió volt. Részint a viszonyok meg nem állapodottsága, részint a bevándorlás jelentéktelensége miatt a bevándorlást 1820-ig hivatalosan nyilván sem tartották; de egyéb adatok összevetéséből a bevándorlók számát e harmincz év alatt összesen 250 ezerre becsülik.

A gyarmatosok többsége angol volt. Voltak továbbá az úttörők között hollandusok, németek, északi (protestáns) irek, skótok és kisebb számban svédek és francziák is. Vérré nézve tehát a gyarmatosok csaknem ugyanazon teuton és kelta fajokból állottak, mint amelyekből az angol faj jött volt létre. Vallásra nézve csaknem kizárólag protestánsok voltak, nagyobb számú katolikus csak Marylandben élván, amely gyarmatot megalapítója, Lord BALTIMORE, a brit katolikusok menhelyül szánt. A katolikusok és zsidók a gyarmatkorban, sőt az Egyesült-Államok első éveiben is, nem mindenütt élvezték a polgári jogok teljességét. Az Egyesült-Államok hivatalos nyelve, törvényeinek és intézményeinek alapja és szelleme angol volt s az angol elem a nem angol elemet rövidesen fölszívta.

1790-től 1830-ig az Egyesült-Államok lakossága, a hivatalos népszámlálás szerint, 4 millióról 14 millióra emelkedett, vagyis az eredeti elem negyven év alatt megháromszorozódott. WALKER FERENCZ tábornok, egyike a legbuzgóbb nativistáknak, ebből azt következteti, hogy a szaporodás ilyen aránya mellett az Egyesült-Államok lakossága minden újabb bevándorlás nélkül is ma ugyanannak volna, mint amennyi 25 millió külföldi bevándorlása után, vagyis, hogy a nagy bevándorlás nem jelent valódi szaporodást, hanem csak az eredeti elemnek az újabb elem által való kiszorítását, mint ahogy, például, a barbár germán kiszorította volt a művelt rómaid

Ez az érvelés igen gyöngé. Valószínű, hogy vagy az 1790-iki vagy az 1830-iki népszámlálás, vagy mind a kettő hibás volt, mert a mióta statistikát vezetnek, még semmiféle népfaj sem háromszorozódott meg negyven év alatt. A fajok szaporodási képessége különben sem állandó vagy egyenletes. A bevándorlók pedig, csekély kivétellel, azon fajokból kerültek ki, amelyeknek műveltsége, éppúgy mint az angolé, a görög-római műveltségen alapszik; közöttük és a gyarma-

tosok között tehát nincs olyan ellentét, mint volt a germánok és rómaiak között a népvándorlás idejében. És ha az eredeti faj tényleg annyira elsatnyult volna, hogy már nem képes az utána jövőekkel versenyezni, akkor bebizonyulna volna vehető a másik párt azon állítása, hogy az Egyesült-Államok 1830-tól való páratlan haladásukat, művelődésüket, vagyonsodásukat, világhatalommá való növekedésüket nem az eredeti, hanem az új elemnek köszönhetik. Ez közelebb is áll az igazsághoz, bár bizonyos, hogy az eredeti elem történeti súlyánál fogva számarányánál jóval nagyobb befolyást gyakorol, az általa létesített politikai intézmények pedig ma is főnnállanak és átalakítólag hatottak a később beköltözőitekre.

A bevándorlás nem volt fokozatos, hanem hullámszerű, bár a vissza-visszatérő hullámok mind magasabbra hágtak. 1820-ban 8.385 ember vándorolt be; az első nagy hullám 1842-ben érte el tetőpontját (104.565); kis visszaesés után 1854-ben 427.833-ra emelkedett; onnan a polgárháború második évében (1862) 72.183-ra szállt alá. A további hullámok legmagasabb pontjukat 1873-ban (459.803), 1882-ben (788.992) és 1907-ben (1,285.349) érték el. Azóta csak az 1910. és 1913. évi bevándorlás multa fölül az egy milliót, de ezek az évek is alatta maradtak az 1907-ikinek. Ezek a számok azonban alkalmasak az ember megtévesztésére, mert nem veszik tekintetbe sem a visszavándorlást, sem a kivándorlást, amelyekről csak 1908 óta vezetnek részletes statistikát. Pedig bizonyos, hogy a visszavándorlás az utolsó 40-50 évben állandó mozgalom volt, s némely évben nagy arányokat ért el. Így például 1908-ban 782.780 bevándorló jött be és 395.073 ment ki, akik közül 85.526, illetve 65.590 magyarországi születésű volt.

A bevándorlás hullámszásának okai részben Európában, részben Amerikában keresendők. Politikai elégedetlenség idézte elő a nagy német bevándorlást 1830-tól 1854-ig, éhínség az óriási ír bevándorlást a negyvenes és ötvenes években. A polgárháború alatt az ipar pangott, s megcsappant a bevándorlás; ugyanaz történt, valahányszor gazdasági válság tört ki Amerikában. Az 1882-iki emelkedés főoka az volt, hogy Oroszországban szigorú rendszabályokat hoztak a zsidók ellen, s a zsidók tömegesen menekültek a szabad országokba.

A bevándorlás nagy emelkedésének egyik oka a közle-

kedési eszközöknek, a vasútnak és gőzhajónak tökéletesítése és szaporítása is, aminek következtében az Amerikába való utazás, nemcsak az Atlanti partmelléki, hanem a belső országokból is, összehasonlíthatatlanul könnyebb és veszélytelenebb most, mint volt akár csak 60-70 év előtt is. A nagy hajósvállalatok hamar rájöttek, hogy az ember igen jövedelmező rakomány; így tehát minden törvényes és nem egy törvénytelen eszközt megragadtak minél több utas szerzésére. A took azonban mégis az, hogy az európai országok gazdasági fejlődése nem tartott lépést a lakosság szaporodásával és fokozódó igényeivel, s ezért a lakosság egy része vagy kiszorul, vagy jobb vagyonszerzési alkalmakra vágyik. Politikai és vallási üldözés, kivéve Oroszországot és Romániát, a mostani bevándorlás okai között már alig jöhet tekintetbe.

III.

1830-ig az Egyesült-Államok lakossága általában véve brit jellegű, meglehetősen homogén, protestáns nép volt. Mutatkozott ugyan bizonyos faji és vallásos gyűlölet a francia Louisianából és a spanyol Floridából a múlt század elején átvett latin fajú lakosság ellen, de ez magasabb hullámokat nem vert. Amikor azonban, a múlt század közepén, az említett nagy német és ir bevándorlás érezhetőbbé kezdett válni, a nemzeti homogenitás megbolygatása oly jelenségeket idézett elő, amelyek világosan bizonyították, hogy a sok vérrel megpecsételt függetlenségi nyilatkozatban és alkotmányban kifejtett fenséges eszmék sem képesek az ősi ösztönöket, az idegengyűlöletet, a fajgyűlöletet kiirtani. Tökéletesen ugyanazok a vádak, amelyeket ma a »déli és keleti európai« bevándorlók ellen hallhatunk, hallatszottak akkor a németek és irek ellen,¹⁾ akiket pedig ma kívánatos bevándorlóknak tekintenek.

1842-ben új politikai párt alakult *Native American Party* néven, amely minden külföldön született embert ki akart zárni a polgári jogok gyakorlásából. Mint politikai párt ugyan csak egyes városokban tudott sikert elérni, de ott a fölizgatott tömeg erőszakoskodásra ragadtatta magát és több katho-

¹⁾ A múlt század közepéről a bevándorló-ellenes irodalom figyelemre legméltóbb terméke SANDERSON P. JOHN könyve, *Republican Landmarks; the Views and Opinions of American Statesmen on Foreign Immigration*, Philadelphia, Lippincott, 1856. 8° 367. lap.

likus templomot és kolostort fölgyújtott. Az Írekre két okból haragudtak a nativisták. Egyrészt, mert többnyire ágról szakadt, nyomorult szegények voltak, akik bizony sokszor szorultak közjótékonyásra és sokszor kerültek börtönbe. Másrészt, mert ez volt az első nagyobb katolikus bevándorlás, s az amerikaiak nagy része azt tartotta, hogy katolikus ember nem lehet a köztársaság jó polgára, minthogy első sorban egy külföldi fejedelemnek, a római pápának, tartozik hűséggel.

Ezt a rövid éltű pártot, hasonló czélokkal, egy másik párt váltotta föl, amelynek hivatalos neve *American Party*, népies pedig *Know-nothings* volt. E név nem onnan származott, mintha a párt csupa tudatlan emberből állott volna, hanem onnan, hogy kezdetben zártkörű, titkos társulat volt, amelynek tagjai a nem hozzájuk tartozók kérdéseire csak azt felelték: *I dont know* (nem tudom). Így ragadt rájuk a gúnynév.

Közbe jöttek azonban az 1848-49. évek mozgalmi, amelyek – különösen pedig a magyarok függetlenségi harca – nagy rokonszenvet ébresztettek Amerikában. 1851 végén kijött KOSSUTH LAJOS, s az Ő nemes egyénisége és magasztos eszméinek hirdetése is hozzájárult a bevándorlók helyzetének erősítéséhez. Távozása után azonban annál nagyobb reactio állott be, úgy hogy a *know-nothing*-ok 1856-ban már elnökjelöltet is állítottak Fillmore Millard személyében, aki a választásnál közel 900 ezer szavazatot kapott körülbelül négy millió szavazat közül. Az öt év múlva megindult polgárháború azután véget vetett a pártnak, mint hogy több százezer külföldi születésű fogott fegyvert az Unió megmentésére, s ez által a németek és írek elleni lárma nagyjára megszűnt. Hogy mily nagy súlylyal folyt be akkor a bevándorló az Egyesült-Államok megmentésére, ki-
«tűnik abból a két tényből, hogy Lincoln Ábrahám első megválasztását csak az ötvenes években honosított külföldi születésűek szavazata tette lehetővé, és hogy az Unió katonáinak huszonöt százaléka külföldi születésű volt.

IV.

A jelenlegi idegen-ellenes mozgalom már a nyolczvanas évek elején indult meg, de nagyobb erőre csak az utolsó

tizenöt év alatt kapott. A legkülönösebb a dologban az, hogy a bevándorlás megszorítása vagy megszüntetése érdekében leginkább a munkásszervezetek küzdenek, amelyeknek tagjai között pedig kevés olyan ember van, akinek a nagyapja nem Európában született volna. Ez tehát nem az eredeti elem. Elvük pedig nem a fajtisztaság, vagy az ország politikai intézményeinek »megmentése«, hanem a kenyérrigység. A több millió tagot számláló, *Knights of Labor* és *American Federation of Labor* nevű munkásszövetségek, valamint több szakszervezet már a kilenczvenes évek óta többször adott be kérvényt a congressushoz a bevándorlás megszorítása iránt. A főbb vádak a bevándorlók ellen a következők:

1. Életmódjuk színvonala (*standard of living*) az amerikaiánál alacsonyabb lévén, hajlandók olcsóbb bérért dolgozni, s így a benszülöttek bérét is alább szorítják.

2. Főképp *oly* országokból jönnek, amelyek műveltsége nem *oly* magas, mint az északi és nyugati európai országoké; ennél fogva nagy közöttük az Írástudatlanok száma, nehezebben tanulják meg az ország nyelvét, nehezebben szívódnak föl.

3. Nem mennek mezőgazdasági munkára, hanem csaknem kizárólag a nagy városokban, gyár- és bányatelepeken laknak és nemzetiségük szerint külön coloniákat képeznek; környezetük szennyes és egészségtelen, és nem is vágnak magasabb életmód után.

4. Nem értik az ország politikai intézményeit és így eszközül szegődnek a demagógnak.

5. Többségük katolikus.

6. Megtakarított pénzük nagy részét kiküldik az országból.

7. A börtönökben, elmeógyógyító és jótékonyági intézetekben nagyobb a külföldi születésűek aránya, mint az összlakossághoz való arányuk.

8. Anarchismust és egyéb fölforgató elméleteket terjesztenek.

9. Testileg satnyák, kevesebb az életerejük és ellenálló képességük, mint az »északi és nyugati« bevándorlóké.

A vádak csaknem tökéletesen ugyanazok, mint amelyeket hatvan év előtt a németek és írek ellen hoztak föl. Minthogy pedig az akkori bevándorlók gyermekei és unokái ellen most nincsen semmi kifogás; minthogy Amerika politikai intézményei ma is ugyanazok, mint hatvan év előtt voltak; mint-

hogy az ország a lefolyt hatvan év alatt a világtörténelemben páratlan gyorsasággal haladt és fejlődött: bizonyos, hogy a vádak és aggodalmak alaptalanok voltak.

Tulajdonképpen csak két vád új. Az egyik az, hogy az újabb bevándorlás zöme nem a teuton és kelta, hanem a »déli és keleti« országokból jön, amelyeknek műveltsége alacsonyabb fokon áll, mint az »északi és nyugati« országoké, bejövetelük tehát »nem kívánatos.« Ez valóságos rögeszméje lett újabban a nativistáknak, s a statisztikai adatokat is erőszakos módon úgy kezelik, hogy ezen elméletet támogassák, így például az olaszokat két csoportra, északiakra és déliekre osztják, mintha nem egy politikai nemzet és nem egy faj volnának. De a cél az, hogy kimutassák, hogy a »déli és keleti« fajok írástudatlansága mennyivel nagyobb az »északi és nyugati« fajokénál; ezért az északi olaszokat, akik között kevés az írástudatlan (és akikről azt állítják, hogy inkább kelta, mint római vérűek), az utóbbi csoportba sorozzák, a déli olaszokat pedig, mert köztük sok az írástudatlan, az előbbibe. Ugyanez az oka annak is, hogy a csehek és morvák az »északi és nyugati«, a velük szomszédos és rokon tótok pedig a »déli és keleti csoportba kerültek.

És azután tényleg oly silány faj az olasz, a szláv, a magyar és a zsidó, mint ahogy az amerikai teutonok és kelták hirdetik? Bizonyára mindegyikük különb, történelmét tekintve, a most már kívánatosnak tartott keltáknál; és ha a jelen időpontban talán nem is oly fejlettek mint az angolok vagy a németek, értelem, becsvágy és fejlődési képesség tekintetében semmi esetre sem állanak alattuk. Az egész »déli és keleti« elmélet csak a fajgyűlöletnek sajnálatos megnyilatkozása, amelynek elfogadható alapja nincs, amely az idő múltával épp úgy el fog tűnni, mint a németek és írek elleni gyűlölet.

A másik új vád az, hogy a mai bevándorlók között sok a csenevész. Ez főképpen a szegény orosz és oláh zsidókra vonatkozik; de ezek ritkán esnek a köz terhére, mert hitsorsosaik rendszeren pártjukat fogják. A többi bevándorló között igen kevés a csenevész; ha nem is oly magasak, mint az északi népek, majdnem mind tagba szakadt, egészséges, munkabíró emberek.

A börtön-statistika tényleg nem látszik kedvezőnek a bevándorlóra nézve; de ezek a számok nem jelentenek sokat, mert nem tűnik ki belőlük, hogy ki miért és mily időre volt börtönben. Ha azonban a börtönökben, elmeorvosító és jótékonyági intézetekben eltartott *külföldi születésűek* statistikáját vizsgáljuk, rögtön szembe ötlük, hogy túlnyomó részük nem a »nem kívánatos« déli és keleti, hanem a ma kívánatos kelta és teuton fajokból került ki.

E tételnél azt is tekintetbe kell venni, hogy a bevándorlók óriási többsége felnőtt ember, vagyis hogy neveletésük és improductív korukban való eltartásuk költségét Európa fizette meg Amerika számára. Ez az összeg pedig jóval nagyobb, mint amennyibe Amerikának a börtönökben és egyéb intézetekben eltartott külföldi születésűek kerülnek.

V.

A bevándorlási kérdésnek az utolsó 10-15 évben óriási irodalma támadt, sajnos többnyire *bevándorló-ellenes* szellemben.¹⁾ Szinte fölfrissítőleg hat tehát az emberre AUSTIX P. O. egy tanulmányának olvasása, amely annál is becsebb, mert megírásakor AUSTIN a washingtoni kereskedelmi és munkaügyi ministerium statisztikai hivatalának főnöke volt.²⁾ Adatainak egy része ugyan még az 1900-iki népszámlálásra van alapítva, de következtetéseit az 1910-iki népszámlálás eredményei csak megerősítik.

E tanulmány mindenekelőtt megállapítja, hogy a bevándorlás a XIX-ik század első negyedében, kerek számban, átlag évi 12.000, második negyedében 100.000, harmadik négyedben 26.000 és negyedik negyedében átlag évi 400.000

¹⁾ HOFFMANN GÉZA, alconsul, Csonka munkásosztály – Az amerikai magyarság című könyvében (Budapest, 1911) közli az amerikai bevándorlás bibliographiáját 1910-ig. SANDERSON említett munkája valahogyan kimaradt belőle. 1910 óta is sokat írtak e kérdésről. Anyaghalmazánál fogva a legértékesebb az utóbbi évek irodalmában a congressus bevándorlási bizottságának 1910-ben készült jelentése 43 kötetben; tárgyilagosságával kitűnik az American Institute of Criminal Law and Criminology bevándorlási bizottságának jelentése, amely az intézet folyóiratának 1913. novemberi számában jelent meg Chicagóban.

²⁾ Is the new Immigration dangerous to the Country? North American Review, 1904, április.

lélek volt. (Ez körülbelül 19 és fél milliót teszen ki, vagyis a visszavándorlás nincs leszámítva.) Nagy számok ezek ugyan, de a bevándorlásnak az összlakossághoz való aránya lényegileg nem változott.

A börtönügyi statistikáról körülbelül ugyanazt mondja, amit már fennebb említettem. A chicagói anarchista zavargások vezére benszülött volt. (Hozzátehetette volna, hogy Mc. Kinley, Garfield és Lincoln gvilkosai szintén benszülöttek voltak.)

A bevándorlók között ugyan több az írástudatlan, mint a benszülöttek között, de gyermekeik szorgalmasabban járnak az iskolát, mint a benszülöttekéi. Ugyanis a benszülöttek 5-14 éves gyermekei közül 1900-ban 65% járt iskolába, míg a külföldi szülőkéi közül 71%. Továbbá a bennszülött szülők 10 évnél idősebb gyermekei közül 5.7% az írástudatlan, a külföldiekéi közül csak 1.6%.

Ma már általánosan elismert dolog, hogy BRYAN J. VILMOS ezüst valuta elmélete téves volt s az országnak nagy kárára vált volna. Mindazon államok pedig, amelyekben a honosított külföldiek zöme lakott, 1900-ban Bryan ellen szavaztak. (Vagyis, a bevándorlók nem voltak a politikai demagog eszközei.)

New-York, Pennsylvania, New-Jersey, Connecticut, Massachusetts, Ohio, Illinois, Iowa, Michigan, Wisconsin, Minnesota és California államokban lakik az összlakosság fele, a külföldi születésűek 78%-a és a nem kívánatosaknak nevezett bevándorlók 81%-a. Az ország ezen fele 1900-ban fejéenként 179.31 dollár vagyont termelt, míg a másik fele, (amelyben a bevándorlóknak csak 22%-a lakik) 119'98 dollárt.

Végül AUSTIN tanulmánya eredményeit a következő öt pontban foglalja össze:

1. Az ország képes a jelenlegi bevándorlást is felszívni.
2. Nem az úgynevezett »nem kívánatos« bevándorlók töltik meg a börtönöket és jótékonyági intézeteket.
3. A bevándorlók iskolai neveltetése hiányos, de gyermekeik kedvezően hasonlíthatók össze a benszülöttekéivel, ami jó jel a jövőre nézve.
4. A bevándorlók politikai befolyása nem veszélyes az országra.

5. A bevándorlók fontos tényezők az ország vagyontermelésében; bejövetelük tehát az ország javára fog válni.

VI.

A külföldi iránti gyűlölet és bizalmatlanság, amint már említettem, nem új dolog Amerikában. Már a continentális congressus kimondta, hogy a külügyi szolgálatban csak amerikai születésű embert szabad alkalmazni. WASHINGTON GYÖRGY többször kijelentette, hogy ellenzi a bevándorlást, ha nincs is törvény ellene; legfeljebb csak bizonyos szaktudósok és szakmunkások bejövetele ellen nem volna kifogása. Washington abból sem csinált titkot, hogy a külügyi és hadügyi szolgálatból minden külföldit ki akar zárni. Az első külföldit, a. helvetiai Gallatin Albertet, a demokrata párti Madison elnök nevezte ki követté 1810 körül. Ez a kinevezés nagy feltűnést keltett, de kevesen ellenezték, mert Gallatin népszerű ember volt és még az alkotmány elfogadása előtt jött volt Amerikába. Ezután egy külföldi születésűt sem neveztek ki a diplomáciai szolgálatba 1852-ig, amikor a demokrata Pierce Franklin egyszerre négy honosított polgárt nevezett ki követté, illetőleg consullá, ami óriási felháborodást keltett az ellenpárton. Azonban amikor a whig párti Webster Dániel a külügyministerium egy hivatalába egy angliai születésű, honosított polgárt helyezett, a demokrata újságok nem találtak elég erős kifejezést Websternek a veszélyes praecedensért való megrovására. Az idegen-gyűlölet tehát nem volt párthoz kötve. A polgárháborúban a bevándorlók oly nagy számban sorakoztak az Unió zászlaja alá, hogy lehetetlenség volt hűségüket kétségbe vonni. Jutalmul többet közülük a diplomáciai szolgálatba neveztek ki, köztük négy magyart is: Asbóth Sándort, Stahel Gyulát, Figyelmessy Fülöpöt és Ujházy Lászlót.

Jefferson Tamás, a függetlenségi nyilatkozat szerzője és az Egyesült Államok harmadik elnöke, akit a demokrata párt megalapítójának tekint, Hamilton Sándort, Washington genialis pénzügyministerét, bastard-nak nevezte, mert Hamilton egy nyugat-indiai szigeten született és anyja creol nő volt. Ugyancsak JEFFERSON írja egyszer, hogy »bárcsak tűzből volna az Óceán ezen világ és a régi világ között«. 1797-ben pedig ő szerkesztette a Virginia törvényhozásához benyújtott azon

kérvényt, amely külföldi születésűeknek az esküdtzékekből való kizárását szorgalmazta. Később azonban sokkal liberálisabb elveket vallott.

Ami a honosításra és bevándorlásra vonatkozó törvényhozást illeti, maga a szövetségi alkotmány csak annyiban tesz különbséget benszült és honosított polgár között, amennyiben a köztársaság elnöke csak benszült polgár lehet; továbbá honosított polgár a congressus képviselőházába és senatusába csak honosítása után hét, illetve kilenc évvel választható meg.

Kezdetben némi nézeteltérés volt az iránt, hogy a honosítás szabályozása az egyes államok vagy pedig az Egyesült-Államok (vagyis a szövetségi törvényhozás) jogkörébe esik-e. Csakhamar belátták azonban, hogy a polgárjog az egész Egyesült-Államokra közös lévén, szabályozása a congressust illeti meg.

Az első honosítási törvényt 1790-ben hozták. Két évig kellett az Egyesült-Államok területén és egy évig azon állam területén lakni, amelynek valamely törvényszékétől a külföldi a honosítást kéri; be kellett bizonyítania, hogy tisztességes jellemű és esküt kellett tennie az alkotmány támogatására. A honosítandónak nagykorúnak, vagyis huszonegy évnél idősebbnek kellett lennie.

Az 1795-iki törvény a tartózkodást öt évre emelte föl. A honosítás engedélyezése előtt pedig legalább három évvel a honosítandónak valamely törvényszék előtt ki kellett nyilatkoztatnia abbéli szándékát, hogy polgárrá akar lenni, fölmondja mostani alattvalói hűségét (*renounce his allegiance*) és lemond minden külföldi címről és nemességről.

1798-ban új törvényt hoztak, amelynek tárgyalásánál nagy vita támadt s ekkor mondta ki BAYARD A. JAKAB ezeket a sokat jelentő szavakat: »Külföldiek nem tekinthetők az Egyesült-Államok társadalmának tagjaiul. Minden, amit nekik adunk, csak kegy (*favor*).« Ez a szellem meg is látszik az akkor hozott törvényen. Tizennégy évi tartózkodást kívánt meg, az előleges nyilatkozat öt évvel a honosítás engedélyezése előtt volt megteendő, és előzőleg legalább öt évig kellett lakni azon állam területén, amelynek egy törvényszékétől a honosítást kérték. Nem lehetett honosítani az oly egyént,

akinek szülőhazájával az Egyesült-Államok a kérvényezés idejében háborúba η állnak. Minden külföldi születésűnek, valamint minden új bevándorlónak a lakóhelyéhez legközelebb eső törvényszéknél regisztráltatni kellett magát.

1802-ben, főképp Jefferson elnök sürgetésére új törvényt alkottak, amely alapja a ma érvényben levő törvénynek. A tartózkodás minimumát ismét öt évre, a honosító törvényszék államában való tartózkodást ismét egy évre szállította le. Az új bevándorlók regisztrálását az érkezési hely törvényszékéhez tette át. Aki tizennyolcz éven aluli korban jött az országba, attól nem kívánt »első papírt«, vagyis annak nem kellett honosodási szándékát három évvel a honosítás engedélyezése előtt kinyilvánítani.

E törvényen időnként kisebb-nagyobb változtatásokat ejtettek ugyan, de lényeges rendelkezései ma is érvényben vannak. 1828-ban eltörölték a bevándorlók regisztrálást a törvényszékeknél, minthogy e rendelkezést nem lehetett végrehajtani. Voltak külön törvények az Egyesült-Államok által időnként szerzett új területek lakosságának együttes honosításáról is; így 1803-ban Louisiana, 1815-ben Florida, 1848-ban Texas lakóit felmentették a rendes honosítási eljárás alól.

1844-ben a már említett *Native American Party* hívei kérvényeket nyújtottak be a congressushoz, hogy a tartózkodási idő minimumát huszonegy évre emeljék fel és külföldi születésűek közhivatal viselésére képtelenek legyenek. De a congressus e kérvényeket nem tárgyalta.

1853-ban nagy port vert fel a Koszta-ügy. Koszta Márton negyvennyolczas honvédszázados, 1852-ben Törökországból az Egyesült-Államokba jött és itt kijelentette honosulási szándékát, vagyis, amint közönségesen mondani szokták, »kivette első papírját«. Egy év múlva üzleti ügyben ideiglenesen Smyrnába ment és ott az amerikai consul védelme alá helyezte magát. Daczára ennek, az osztrákok elfogták, egy hadi hajójukra hurczolták és Triestbe akarták szállítani. Az amerikai consul tiltakozása figyelemben nem részesülvén, Ingraham Náthán, egy épp akkor Smyrna elé érkezett amerikai hadi hajó kapitánya rászögezte ágyúit az osztrák hajóra és lövéssel fenyegetőzött, ha Kosztat ki. nem adják. Az osztrák kapitány erre meghátrált és kiadta Kosztat a francia consulnak,

aki viszont átadta őt az amerikai consulnak. Bár az ügy csaknem háborúra vezetett Ausztriával, az amerikai kormány és congressus helyeselte Ingraham kapitány eljárását, sőt még is dicsérte érte. Azóta azonban az Egyesült – Államok kormánya megváltoztatta gyakorlatát s az olyan amerikai lakost, akinek csak »első papírja« van, nem védi meg a külföldön.

Mc Kinley elnök meggyilkoltatása után az amerikai közvélemény felzúdult az anarchisták ellen. Ekkor vették be a törvénybe, hogy a honosítandónak eskü alatt kell fogadnia, hogy nem híve az anarchizmusnak vagy a szervezett kormányrendszert ellenző bármily elméletnek.

A legújabb honosítási törvény 1906-ból való s lényegileg megegyezik az 1802-ikivel a hozzáadott toldásokkal együtt. Új rendelkezés benne az, hogy a tizennyolc? évesnél fiatalabb korban bejött külföldi is köteles az »első papírt« kivenni: továbbá, hogy a honosítandónak a kérvény, sajátkezűleg kell aláírnia és hogy a bíró kérdéseire angolul kell válaszolnia. E kérdéseket a bíró avégből intézi, hogy lássa, érti-e a honosítandó az alkotmány főbb elveit. E törvény tehát kizárja a honosításból a nevüket leírni nem tudókat, valamint azokat, akik a bíró angol kérdéseit megérteni és angolul válaszolni nem tudnak.

Ez utóbbi rendelkezés ellen kifogás aligha emelhető, mert a bevándorló bebocsátása és teljes polgári jogokkal való felruházása két egészen különböző dolog. A becsületes kormányzás minden barátja csak örülhet neki, ha az olyan ember, akinek fogalma sincs az ország politikai intézményeiről, nem szavazhat. Ez kihúzza a gyékényt azoknak a lába alól, akik folyton hangoztatják, hogy a bevándorlók csak a romlott politikusok eszközei. Tagadhatatlan, hogy e téren régebben botrányos visszaélések történtek és különféle politikai egyesületek olykor ezerszámra eszközöltek ki polgárleveleket olyanok számára, akik a törvény értelmében nem lehettek volna polgárok. Különben ma is van még több olyan állam, amelyekben az is szavazhat, akinek csak az »első papírja« van meg, vagyis aki még nincs is honosítva. Ez értelmetlen rendelkezés.

zés oka az volt, hogy egyes új államok ily módon akarták a telepéseket magukhoz csalogatni.¹⁾

VII.

A bevándorlást szabályozó törvényhozást illetőleg is kezdetben összeütközés volt az »állami jogok« és a szövetségi törvényhozás jogai között. Eleinte minden állam, amelynek területén bevándorlók ki szoktak kötni, maga alkotta meg a szabályokat, amelyek csak arra szorítottak, hogy a beteg, munkaképtelen egyének, a közjótékonyásra szoruló szegények és a börtönviseltek bejutását lehetőleg megakadályozzák. A múlt század első felében nem volt ritkaság, hogy az európai, különösen brit és német hatóságok a kisebb-nagyobb büntettekért elítélt embereket szabadon bocsátották, ha ki akartak vándorolni; sőt még úti költséggel is ellátták őket, csak hogy megszabaduljanak tőlük. Ugyanígy jártak el egyes hatóságok és jótékony egyletek az állandó támogatásra szoruló szegényekkel is. Ez nem egy kemény hangú diplomáciai jegyzékváltásra adott okot, míglén e szokás úgyszólván teljesen megszűnt.

Ami kevés szövetségi törvényhozás volt a bevándorlásról a múlt század első felében, az majdnem mind a bevándorló érdekében volt, többnyire a hajóstársulatok ellen. Az 1819-iki törvény elrendelte, hogy a bejövő hajóknak nem szabad több utast szállítaniok, mint kettőt minden öt tonnára és megszabta az utasoknak adandó táplálék minimumát. A hajóskapitány köteles volt az utasok jegyzékét a vámház tisztviselőinek átadni. Az 1855-iki törvény elrendelte, hogy minden utas részére a főfödélzetten és a magasabb födélzeteken legalább 18 négyzetláb, a hajóközben 16 négyzetláb terület

¹⁾ 1909-ben 217 szövetségi és 2.177 állami törvényszék előtt összesen 48.678 honosítási kérvényt tárgyaltak és ezek közül 6.341-et utasítottak el, még pedig a következő okokból:

2.067-et a kérvényező meg nem jelenése, 1.820-at a tanúk illetéktelensége, 193-at a kérvény visszavonása, 325-öt a törvényszék illetéktelensége, 370-et a kérvény idő előtti benyújtása miatt, 124-et mert a kérvényező már úgysis polgár volt, 241-et a tartózkodási idő be nem bizonyítása, 647-et különféle okok, 84-et erkölcstelenség, 449-et az amerikai intézmények nem ismerése miatt és 21-et mert a kérvényező nem volt »fehér ember« a törvény értelmezése szerint.

legyen. Az 1882-iki törvény az utasok elhelyezésének és gondozásának kérdését még kedvezőbben és részletesebben szabályozta és eltiltotta, hogy a bevándorlók kiszípolozására számító vendéglősök és egyéb személyek a bejövő hajókra mehessenek.

Amikor Világos után több ezer magyar menekült külföldre, az Egyesült-Államok törvényhozásilag ingyen földet engedélyeztek letelepedésükre. A magyar menekülőknek csak kis része jött akkor Amerikába s ezek közül is csak egyesek, mint Ujházy, Madarász, Rombauer, éltek az engedéllyel.

Az ötvenes években a *know-nothing*-ok a bevándorlást megszorító törvényeket sürgettek; az az óriási *conflictus* azonban, amely 1861-ben lángba borította az egész országot, akkor már előre vetette árnyékát és az ország figyelmét más kérdések kötötték le. A polgárháború első két évében nemcsak nagyon megcsappant a bevándorlás, hanem a háború sok ezer munkáskezet is vont el rendes foglalkozásától. Az Uniónak tehát emberre volt szüksége s ezért a congressus 1864-ben oly törvényt hozott, amely nem megszorítani, hanem egyenesen elősegíteni igyekezett a bevándorlást. E törvény megengedte, hogy a bevándorlók egy évi bérüket zálogba adják úti költségük visszafizetésére és kimondta, hogy az új bevándorlók nem kényszeríthetők a hadseregben való szolgálatra. Egyúttal megteremtette a *szövetségi* bevándorlási biztos állását, akinek főadata azonban akkor a bevándorlás megkönnyítése volt. 1868-ban e törvényt visszavonták s azután 1882-ig New-Yorkban ismét az állami hatóságok vezették a bevándorlási ügyeket.

1862-ben megtiltották az ázsiai kulik behozatalát. Ez a kezdete a chinaiak kizárására vonatkozó törvényhozásnak, amelynek tárgyalása azonban a jelen értekezés keretén kívül esik. 1875-ben megtiltották az erkölcstelen célokra áthozott nők és a börtönviseltek bejövetelét.

Időközben a bevándorlás folyton nőtt s a munkásvezérek mind sűrűbben követelték a bevándorlás megszorítását. Erre azután, 1882-ben, megalkották az első *általános* bevándorlási törvényt. A kizárandók sorát e törvény megtoldotta az elmebetegekkel, hülyékkel és a magukat eltartani nem tudó szegényekkel. Egyúttal minden bevándorlóra ötven centnyi fej-

adót vetett ki, amelyből a fölügyelet költségei és a megszorult bevándorlóknak adandó segélyek voltak fődözendők. Ekkortájt hozták elő a »szerződéses munkások« kérdését is és eltiltották behozatalukat. De minthogy e törvény magyarázata a törvényszékektől függött és ezek különféleképp magyarázták, végrehajtása bajos volt.

Az 1891-iki törvény kitágította a bevándorlási biztos hatáskörét és lehetővé tette a törvény ellenére bejutott bevándorlóknak egy éven belül való visszaküldését; de nem bővítette a kizárandók sorát. Az 1894-iki törvény főképp azért fontos, mert a bevándorlási ügyeket csaknem egészen kivette a törvényszékek hatásköréből és a bevándorlási biztos határozatai ellen való föllebbezéseket a pénzügyminister végleges döntésére bizta.

1897-ben Lodge C. Henrik senator javaslatot nyújtott be az olvasni tudási próba behozatala iránt. Nagy vita volt a javaslat szövegezéséről, de végre mind a két ház megállapodott a szövegben s azt jóváhagyás végett a köztársaság elnökéhez terjesztette föl. Cleveland Grover azonban, élve elnöki vétőjogával, nemes fölfogásra valló megokolás kíséretében visszavetette a javaslatot. Mindamellet a republikánus többségű képviselőház a szükséges kétharmad többséggel újból elfogadta, de a demokrata többségű senacusban már nem lehetett az újból való tárgyalást kieszközölni s így a javaslatból nem lett törvény.

1903-ban igen részletes és szigorú törvényt hoztak, amelynek értelmezése és végrehajtása azonban sok kétséget és nehézséget okozott. Ezért revisio alá vették és 1907-ben új, általános törvényt alkottak, amely az előbbit kiegészíti, sok tekintetben megszorítja és vitás pontjait határozottabbakká igyekszik tenni. 1903-ban a bevándorlási ügyeket áttették a kereskedelem- és munkaügyi ministeriumhoz. E ministeriumot 1913-ban ketté választották s most a bevándorlási ügyek a munkaügyi ministeriumhoz tartoznak.

VIII.

A ma is érvényben levő, 1907-iki törvény szerint nem bocsáthatók be a következő külföldiek: 1. a hülyék (*idiots*); 2. az értelmileg fejletlenek (*imbeciles*); 3. a gyenge-elméjük

(*feeble-minded*); 4. az eskórosok; 5. az elmebetegek és olyanok, akik a megelőző öt évben elmebetegek voltak; 6. oly egyének, akik bármily idő előtt kétszer vagy többször elmebetegek voltak; 7. mások jótékonyására szoruló szegények; oly egyének, akik valószínűleg a köz terhére fognak esni; a hivatásos koldusok; 10. a tuberculosisban vagy valamely undorító vagy ragadós betegségben szenvedők; 11. az előbbi osztályokban nem említett oly egyének, akik a vizsgáló orvos bizonyítványa szerint szellemileg vagy testileg fogyatékosak, amennyiben a fogyatékoság oly természetű, hogy az illető önfentartási képességét befolyásolhatná; 12. oly egyének, akiket valamely büntett vagy erkölcsi sülyedtséget föltételező vétség miatt elítéltek volt, vagy akik ily elítéltetésüket beismerik; 13. polygamisták, vagy oly egyének, akik a polygamia gyakorlatában való hitüket beismerik; 14. anarchisták, vagy oly egyének, akik hisznek az Egyesült-Államok kormányának vagy bármely más kormányának, vagy minden törvénynek erőszakos eltörlésében, vagy közhivatalnokok megölésében, vagy ezen elveket hirdetik; 15. a prostituáltak, vagy oly asszonyok és leányok, akik prostitutio céljából, vagy bármely más erkölcstelen célból jönnek az Egyesült-Államokba; 16. kerítők, vagy oly egyének, akik prostituáltakat, vagy asszonyokat vagy leányokat prostitutio céljából vagy bármely más erkölcstelen célból akarnak behozni; 17. ezután »szerződéses munkások«-nak nevezett oly egyének, akiket munkára való ajánlattal vagy ígérettel, vagy bármily munka teljesítésére kötött szóbeli, írott vagy nyomtatott, közvetlen vagy közve tett egyezménynyel bírtak rá vagy hívtak föl a bevándorlásra; 18. oly egyének, akiket mint szerződéses munkásokat a bebocsátást kérvény keltét megelőző egy éven belül visszaküldték volt; 19. oly egyének, akiknek hajójegyét vagy utazását mások fizették meg, hacsak kielégítő módon be nem bizonyítják, hogy utazásukat, akár közvetlenül, akár közvetve, nem valamely testület, szövetkezet, egyesület, törvényhatóság vagy külföldi kormány fizette meg; 20. végül oly tizenhat éven alóli gyermekek, akik mindkét vagy egyik szülejük kísérete nélkül érkeznek, hacsak a kereskedelem- és munkaügyi minister bejövételüket akár minden esetben külön, akár bármikor kiadható általános rendelettel meg nem engedi.

Ezen rendelkezések alól *kivételnek*: a) az erkölcsi súlyedtséget nem föltételező, tisztán politikai vétség miatt elítélt egyének, ha egyébként bebocsáthatók: b) a 19-ik szakasz nem vonatkozik oly egyénekre, akik az Egyesült-Államokban csak átutaznak valamely szomszédos területre: c) szerződéses szakmunkások bebocsáthatók, ha az ő szakmájukban munkáshiány van: d) hivatásos színészek, művészek, fölolvasók, énekesek, papok, collegiumi és seminariumi tanárok, valamely elismert tudomány művelői és tisztán személyes vagy házi szolgálatra fölvett cselédek nem tekintendők szerződéses munkásoknak.

A törvény egyéb, fontosabb rendelkezései még a következők. A törvény ellenére bejutott vagy a bevándorlást megelőző okból közteherré vált bevándorló a megérkezésétől számított *három* éven belül a hajóstársaság költségén visszaküldhető. A beteg, vagy testi vagy szellemi fogyatkozásban szenvedő egyének bebocsátása felől a hivatalos orvos bizonyítványa alapján a »külön vizsgáló bizottság«¹⁾ dönt, amely döntés ellen nincs fölebbezés. Egyéb ügyekben a főbiztos útján a kereskedelem- és munkaügyi ministerhez lehet fölebbezni, akinek döntése végleges. A külön vizsgáló bizottság tartozik a tárgyalásról jegyzőkönyvet vezetni, de tárgyalásai nem nyilvánosak. A köz terhére való válhatás gyanúja alá eső egyének bebocsátása jótállási kötvény (*bond*) ellenében csak akkor szabad, ha a minister a kötvény elfogadását megengedi. Ugyancsak tőle függ a jótállási kötvény elfogadása oly esetekben is, amikor egy már bejutott egyén deportálást ügyét vizsgálják meg. A fejadó négy dollár.

A törvény, a bevándorlási hivatalnokok belátása szerint, cabinutasok ellen is alkalmazható.

A büntető rendelkezések között említésre méltó az, hogy, ha az utas hülye, gyöngelméjű, tuberculosisban, undorító vagy ragadós betegségben szenved és ezt, a minister véleménye szerint, a hajóorvosi vizsgálat már a behajózás előtt megállapíthatta volna, akkor a hajóstársulat nemcsak az illető utast visszavinni, hanem még száz dollár büntetést fizetni is tartozik. (E rendelkezést oly szigorúan hajtják végre, hogy 1909-ben e czímen 27.400 dollárt vettek meg a hajóstársu-

¹⁾ Board of Special Inquiry.

latokon.) A törvény büntetést szab a bevándorlásra való csábításra is és előírja, hogy a hajóstársulatoknak csak a hajók érkezési és indulási idejét, áraikat és berendezésüket szabad hirdetni.

E bonyolult törvény legfőbb hibája az, hogy némely rendelkezése igen ruganyos értelmezésre ad alkalmat és hogy az értelmezést a külön vizsgáló bizottságra és a bevándorlási biztosra bízva, akiknek határozata ellen a legtöbb esetben nincs fölebbezés. Annak megítélése, hogy valaki valószínűleg a köz terhére fog-e válni, vagy hogy mily mértékű testi vagy szellemi fogyatkozás kell ahhoz, hogy önfentartási képességét »befolyásolja«, igen kényes és nagy felelősséggel járó dolog. És hogy mit kell »erkölcsi sülyedtség« alatt érteni, arra nézve Amerika legkiválóbb jogászai és sociologusai nagyon eltérő nézeteket vallanak.²⁾ A törvény nem szab meg semmi mértéket, igazságos végrehajtása tehát kizárólag néhány hivatalnok értelmességétől, lelkiismeretességétől és jóindulatától függ.

Áz utóbbi években mind erősebben hangzottak föl a panaszok a nem-angol nyelvű amerikai lapokban az ellislandi bevándorlási biztos ellen a törvény emberietlen és kegyetlen értelmezése miatt. Ellis-Island azon sziget neve, amelyre a new-yorki kikötőbe érkező bevándorlókat, tehát a bevándorlók nagy többségét, megvizsgálás végett viszik. Némely nap négy-ötezer ember is kerül ide és a végleg visszautasítottak száma hetenként három és ötszáz között váltakozik. Napirenden vannak a szívrendítő jelenetek Ellis-Islandon. Száz és száz családot szakít szét, ezer és ezer érdemes vagy ártatlan ember boldogságát, minden reményét teszi tönkre, nagy anyagi kárt, sok szenvedést okoz a törvény jelenlegi végrehajtása. Volt rá eset, hogy egészséges, becsületes, dolgozni akaró embereket, más jogcím hiányában, »az izomzat hiányos fejlettsége« miatt zártak ki. Sok szenvedést okoz a jótállási kötvények elfogadásának csaknem teljes megszüntetése is. Aki a bevándorlási biztos egyéni nézete szerint »valószínűleg a köz terhére fog esni«, azt most egyszerűen visszaküldik, míg azelőtt jótállási kötvény ellenében bebocsátották. Ennek oka

²⁾ Az angol kifejezés moral turpitude. Értelmezésének sokféleségére világot vet az American Institute of Criminal Law and Criminology bizottságának idézett jelentése.

állítólag az, hogy sok jótállási kötvény, amikor évek múltán érvényesíteni akarták, értéktelennek bizonyult.

IX.

A jelenlegi bevándorlási törvénnyel senki sincs megelégedve. Nem tetszik a nativistáknak, mert főcélját, a bevándorlás csökkentését, nem érte el. Nem tetszik a bevándoroltaknak és honosított polgároknak, mert évenként ezer és ezer honfitársuknak okoz meg nem érdemelt szenvedést. Nem tetszik azon nem kis számú amerikaiak, akik a kérdés ethikai oldalát is vizsgálják és azt akarják, hogy hazájuk ne szűnjék meg az elnyomottak menhelye és a szenvedők reménysége lenni. Az amerikaiak többsége azonban határozottan azon irány felé hajlik, hogy a bevándorlást valamilyen igazságos módon csökkenteni kell.

E cél elérésére többféle eszmét vetettek föl. Némelyek azt ajánlották, hogy a bevándorolni szándékozók megvizsgálását még a behajózás vagy kivándorlás helyén ejtsék meg az amerikai consulok felügyelete alatt, úgy hogy az esetleg be nem bocsátható egyéneket az utazás költségeitől és egyéb anyagi károsodástól megkíméljék. De még e terv ajánlóit is beismerték, hogy gyakorlati kivitele nagyon sok nehézségbe ütköznék, még ha lehetséges volna is az összes külföldi államokkal megegyezésre jutni.

Mások azt ajánlották, hogy csak azokat bocsássák be, akik a saját kormányuktól útlevelet vagy erkölcsi bizonyítványt kaptak. Ez ellen azt hozták föl, hogy a külföldi kormányok inkább olyanoknak adnának útlevelet, akikről megakarnak szabadulni, míg az értelmes, becsületes, egészséges elemet otthon igyekeznének tartani; a politikai menekülők pedig útlevelet egyáltalában nem kaphatnának.

Fölmerült az az eszme is, hogy a bevándorlást öt vagy tíz évre egészen be kellene tiltani, hogy az országnak ideje legyen a most itt levő külföldi elemet fölszívni. Némelyek ki akarnak zárni a socialistákat, mások a hat éven fölülieket, ismét mások az olyan nős embereket, akik nejük és családjuk nélkül jönnek.

Két legyet egy csapásra akart ütni azon javaslat szerzője, amely megállapítaná az évenként bebocsáthatók maximumát. Egy-egy országból évenként nem volna több egyén

bebocsátható, mint az előző évben az Egyesült-Államok területén lakott ugyanazon országbeliek tíz százaléka. Ez nem csak az összes bevándorlást, hanem különösen a »nem kívánatos déli és keleti fajok« bevándorlását csökkentené.

A legtöbb figyelemre azonban az a javaslat talált, amely megkívánná minden 16 évnél idősebb bevándorlótól, hogy valamilyen nyelven tudjon olvasni. Ennek pártolói azt állítják, hogy az olvasni nem tudók közül kerül ki a legtöbb gonosztevő és mások támogatására szoruló szegény és hogy az olvasni nem tudók kizárása olyan rendelkezés volna, amelyet többféle módon értelmezni nem lehet és amelyet már a behajózás előtt lehet alkalmazni. Ez utóbbi érvnek van némi súlya. Az elsőnek azonban nincs, mert elismert dolog, hogy az írni-olvasni tudás még nem jelent erkölcsösséget vagy tisztességes jellemet és a súlyosabb büntettek elkövetői között jóval több az írástudó, mint az írástudatlan. Ellenben sok olyan írástudatlan van, aki igen értelmes, becsületes, hasznos tagja a társadalomnak.

Az 1907-iki törvény egyik rendelkezése értelmében a congressus pártközi bizottságot küldött ki a bevándorlás és a vele összefüggő kérdések tanulmányozására. E bizottság beutazta egész Európát, adatokat gyűjtött, jelentéseket kért be, tanukat hallgatott ki, megvizsgálta a bevándorlási hivatalokat stb. és munkájának eredményeit 1910. végén terjesztette be a congressushoz. Hogy mily óriási anyagot gyűjtött össze e bizottság, kiténik abból is, hogy amikor a congressus a következő évben kinyomatta, nem kevesebb mint negyvenhárom kötet telt ki belőle. A be- és kivándorlás iránt érdeklődő államférfiú, sociologus vágy publicista igen értékes adatokat és többé-kevésbé értékes megfigyeléseket és véleményeket találhat e jelentésben, amely korántsem oly kedvezőtlen a bevándorlóra nézve, mint amilyent – tekintve a congressus hangulatát – vární lehetett.¹⁾

¹⁾ Például, a bűnügyi albizottság jelentésében a többi között ezt mondja (6-ik lap):

»(A bizottság statisztikai adataiból) az következtetendő, hogy a gonosztevők két osztálya – a bevándorolt és a bennszülött – közül a bennszülött általában nagyobb irányzatot mutatott komolyabb büntettek elkövetésére, mint a bevándorolt. Ez utóbbi bűnössége leginkább oly kisebb vétségek elkövetéséből állott, amelyek tekintélyes részben a túlszűfolt városi élet következményei.«

E bizottság többféle módot ajánlott a bevándorlás csökkentésére, többek között az olvasni tudás próbáját, meghatározott minimális pénzösszeg fölmutatását, a nőtlen napszámok kizárását és az egyes kikötőkben évenként bebocsátható bevándorlók maximumának megállapítását. Ennek alapján BURNETT képviselő és DILLINGHAM senator új bevándorlási törvényjavaslatot dolgozott ki, amelynek bevallott célja a bevándorlás csökkentése és amelynek a legtöbb vitára alkalmas adott rendelkezése az olvasási próba. 1913. elején a congressus mindkét háza nagy többséggel elfogadta e javaslatot, Taft elnök azonban visszavetette, megokolásában kiemelve, hogy az olvasási próba behozatala az Egyesült-Államok hagyományaival és eddigi kormányzási elveivel ellenkezik. Annak a congressusnak már nem volt ideje a javaslattal újból foglalkozni, de a jelenlegi congressusban BURNETT és DILLINGHAM ismét beterveztették a javaslatot, amelynek elfogadása iránt kétség nem lehet. Kétség csak az új elnök, Wilson Woodrow álláspontja iránt van, amely most még nem ismeretes. A munkaügyi minister, akinek neve szintén Wilson, egy nemrég tartott beszédében azonban azt mondotta, hogy talán újabb törvény alkotása nélkül is el lehetne kerülni, hogy évenként vagy húszezer ember visszaküldésék Amerika küszöbéről, ha az európai kormányok hajlandók lesznek az amerikai hatóságokat e tekintetben támogatni. Dumba Constantin, az új osztrák-magyar nagykövet Washingtonban, tanácskozáván Wilson munkaügyi miniszterrel, a hírlapok jelentései szerint kijelentette, hogy az osztrák és magyar kormányok szívesen fognának ez ügyben az amerikai kormányval megegyezést keresni. A nagykövet szerint, hatékonyan szolgálná a kívánt célt az is, ha otthon a papok a vasárnapi praedicatio alkalmával ismertetnék azokat a szempontokat és szabályokat, amelyek szerint bírálják meg az Egyesült-Államokba bevándorlók bebocsátását. Hozzáik a papok a nép tudomására, hogy az Egyesült-Államok egyáltalában nem tartják tárva-nyitva a kapujukat; tehát a kivándorolni szándékozók érdekében kívánatos, hogy mielőtt elkótyavetélik mindenüket, csak hogy teljék a hosszú útra, győződjenek alaposan meg: nem kell-e majd visszafordulniuk az Újvilágkapujából, anélkül, hogy ráléphetek volna az amerikai földre.